

Lausunto Koivusaaren osayleiskaavaluonnoksesta

Lausunto

Koivusaaren pursiseura ry on kaavan valmistelun eri vaiheissa johdonmukaisesti vaatinut, että 1) veneiden talvitelakointiin osoitetaan pysyvä ratkaisu ja että 2) kaavan vaikutukset veneilyn toimintamahdollisuuksiin arvioidaan.

Kaavan vaikutuksia veneilyyn ei ole arvioitu, minkä takia osayleiskaavaluonnoksen selostus ja muut liiteaineistot antavat päättäjille puutteellisen ja osin oleellisesti väärän kuvan kaavan vaikutuksista veneilyyn.

Suunnitelma käsittää 544 venepaikkaa ja 110 talvitelakointipaikkaa. Loppujen 434 veneen talvitelakointiin ei ole esitetty ratkaisua. Osayleiskaavaehdotus tarkoittaa käytännössä, että kaupunki vaatii satoja alueella nykyisin telakoivia veneitä siirtymään jonnekin muualle tarkemmin määrittelemättömään paikkaan, jota ei kaupungin omien selvitysten perusteella ole olemassa.

Epävirallisesti telakointiratkaisuksi on esitetty Kirkkonummelta aluetta, jonne voisi teoriassa sijoittaa korkeintaan 200 venettä. Määrä on alle 50 % Koivusaaren kaavoituksen synnyttämästä tarpeesta ja vain 5 % koko Helsingin talvitelakointipaikkavajauksesta.

Koivusaaren pursiseura on jo aiemmin useasti lausunut, ettei sillä ole toimintaedellytyksiä tilanteessa, jossa seuralla on tarjota vain laituripaikkoja, mutta ei talvitelakointipaikkoja veneille. Silti selostuksen vaikutusarviossa lukee yhä, että Koivusaari tarjoaa poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet veneilyn harrastamiseen.

Osayleiskaavaluonnoksen selostuksessa on oltava kattava ja todenmukaisen selvitys kaavan vaikutuksista alueen nykyisten veneseurojen toimintaan ja erityisesti käsiteltävä talvitelakointiasia sekä Koivusaaren että koko Helsingin laajuudessa. Yksityiskohtia on esitetty lausunnon liitteissä.

Koivusaaren Pursiseura huomauttaa, että joka tapauksessa kaavamerkintöihin V ja W/LV tulee sisällyttää mahdollisuus veneiden talvisäilytykseen.

Koivusaaren pursiseuran mielestä osayleiskaava on hylättävä, koska veneiden talvitelakointia ei ole pystytty ratkaisemaan. Vähintään luonnos on palautettava uuteen valmisteluun, koska suunnitteluaineisto antaa puutteellisen ja väärän kuvan kaavan vaikutuksista.

Nimet ja tittelit ja allekirjoitukset

Liite 1: Talvitelakoinnin tilanne Helsingissä

Liite 2: Osayleiskaavan selostuksen puutteita

Liite 1: Talvitelakoinnin tilanne Helsingissä

Koko Helsingin alueella talvitelakointipaikkojen vajaus on tällä hetkellä yli 5 000 paikkaa ja sen on ennustettu kasvavan noin 8000 paikkaan vuoteen 2020 mennessä. Tällä hetkellä muualta häädettyjä veneitä telakoidaan Jätkäsaareen väliaikaisella telakointialueella sekä talojen pihoilla ja muilla epäsovivilla alueilla. Lähivuosina Jätkäsaareen siirrettäneen myös useita satoja nyt Verkkosaareen telakoivia veneitä. Kaavahankkeiden myötä rakennetaan lisää laitureita ja poistetaan olemassa olevia telakointipaikkoja. Todennäköinen kehityskulku on, että siinä vaiheessa kun Jätkäsaaren kaavaa pitäisi alkaa toteuttaa, sinne on kertynyt noin 2000 venettä, joille ei pystytä osoittamaan korvaavaa telakointialuetta. Vaikutus helsinkiläisten veneilymahdollisuuksiin tulee olemaan murskaava.

Liikuntaviraston veneiden talvisäilytysselvitystä vuodelta 2003 (<http://www.hel.fi/static/liv//B33.pdf>) ei ole mitenkään otettu huomioon yleiskaavoituksessa. Koivusaari on ensimmäisiä kohteita, missä jo pitkään tiedossa ollut ongelma alkaa konkretisoitua.

Epävirallisesti telakointiratkaisuksi on esitetty Kirkkonummelta aluetta, jonka omistaa Kirkkonummen kunta, joka sijaitsee noin kilometrin päässä rannasta ja jonka käyttö vaatisi kaavamuutoksen. Toteutus on hyvin epävarmaa, suunnitelma jopa fyysikän lakeja uhmaava ja teoriassakin alueelle pystyttäisiin telakoimaan korkeintaan 200 venettä eli alle 50 % Koivusaaren kaavoituksesta syntyvästä tarpeesta. Koko Helsingin ongelmista Kirkkonummi ratkaisee vain noin 5 %.

Koivusaaren pursiseura oli hiljattain tilanteessa, jossa pursiseura ei pystynyt tarjoamaan telakkapaikkaa kaikille laituripaikan haltijoille. Telakkapaikkojen vajaus oli 10 paikkaa, minkä johdosta vuosittain jäi 5-6 laituripaikkaa tyhjäksi. Näin ollen todistettavasti siltä osin kun talvitelakointia ei ole järjestetty, noin 50 % laituripaikoista jää tyhjiksi, koska veneily ilman telakointipaikkaa on valtaosalle veneilijöistä mahdotonta.

Edellä mainituista tosiseikoista huolimatta talvitelakointikysymys yhä uudestaan ja uudestaan kierretään virkamiesten toimesta vetoamalla siihen, että telakointiratkaisua etsitään Kirkkonummelta ja että telakointimahdollisuuksia ”voidaan tutkia” tarkemmassa suunnittelussa.

Edelleen näistä tosiseikoista huolimatta jatkuvasti käynnistetään kaavahankkeita, joissa osoitetaan lisää laituripaikkoja ja vähennetään olemassa olevia telakointipaikkoja. Yhtälö on täysin kestämaton.

Liite 2, Osayleiskaavan selostuksen puutteita

Satamatoiminnot

Selostuksessa väitetään talvitelakointipaikkoja olevan 150 veneelle. Todellisuudessa viitesuunnitelma sisältää vain 110 talvitelakointipaikkaa. Virhe on yli 25 %.

Selostuksessa mainitaan talvitelakoinnista seuraavaa: Pienempien veneiden (kevyet purjeveneet, moottoriveneet) säilytystä varten on mahdollista tutkia jatkosuunnittelussa alueelle tilankäyttöään tehokkaita hallisäilytysvaihtoehtoja. Todellisuudessa minkäänlaiselle veneiden säilytyshallille ei ole osoitettu paikkaa viitesuunnitelmassa. Selostuksesta saa harhaanjohtavan kuva siitä, että telakointiongelmia olisi jatkosuunnittelussa ratkaistavissa.

Selostuksen mukaan veneilykausi tuo Koivusaaren satamiin vilkasta vapaa-ajan toimintaa. Veneilykauden toiminta tapahtuu pääosin vesillä. Eniten vilkasta satamatoimintaa tuottaa kevään- ja syksyn vesillelaskuun liittyvät huoltokaudet. Tämä vilkas toiminta on pääosin siirretty pois Koivusaaresta siihen johonkin paikkaan, jota ei ole suunnitelmassa kerrottu. Myös veneilyyn liittyvät kaupalliset palvelut syntyvät tai siirtyvät ennemmin telakointialueiden kuin laitureiden yhteyteen. Väitteet Koivusaaren syntyvistä veneilyyn liittyvistä kaupallisista palveluista ovat hataralla pohjalla.

Selostuksen mukaan suunnittelualueelle sijoittuu kolme alueella nykyisinkin toimivaa pursiseuraa, joiden satamatoimintojen kehittäminen on ollut tärkeä osa Koivusaaren suunnittelua. ”Kehittämisen” lopputuloksena seuroilta on otettu pois valtaosa satamatoiminnoille välttämättömistä maa-alueista. Seurojen toimintamahdollisuudet tulevat heikentymään radikaalisti.

Vaikutukset yhdyskuntataloudessa kohdassa ei ole esitetty satamien tai vesialueiden ruoppauksen kustannuksia. Myös liiteaineistona olevasta pohja- ja rantarakennesuunnitelmasta puuttuu kokonaan satamien vesialueiden ruoppauksen kustannukset. Satamathan vaativat n. 3 metrin vesisyvyyden ja satamaltaat on suunnitelmassa sijoitettu suurelta osin alle metrin syvyyseen kivikkoiseen veteen. Pohjaa joudutaan louhimaan.

Selostuksen mukaan ”Paikallisuutta korostaa veneilyalan yritysten sekä venekerhojen toiminnan jatkuminen alueella”. Todellisuudessa Koivusaaren pursiseura on todennut, ettei sen toiminnalle ole edellytyksiä, ellei talvitelakointikysymystä ratkaista. Toinen pursiseura NJK on mm. ryhtynyt selvittämään mahdollisuutta siirtää koko satamansa muualle pysyvästi. Yrityksistä Bella veneet harjoittaa tilaa vaativaa moottoriveneiden jälleenmyyntiä. Ainakaan nykymuotoisen toiminnan jatkamiselle ei suunnitelmassa ole nähtävissä tilaa. Venekorjaamo Selboat Oy:n käyttöön soveltuvia rakennuksia oli vielä aiemmissa suunnitteluvaiheissa, joissa veneilyyn varatut maa-alueet olivat suuremmat, mutta uusimmassa viitesuunnitelmassa ei ole nähtävissä paikkaa venekorjaamolle.

Talvitelakointi on olennainen ja toiminnallisesti erottamaton osa purjehdusta ja veneilyä. Veneiden huolto- ja korjaustoimenpiteitä tehdään ensisijaisesti kevät- ja syksyikaan, jolloin veneet ovat telakoituneena. Mikäli veneiden talvisäilytyspaikat siirretään Koivusaaresta pois, ei veneilyyn liittyvillä tai sitä sivuavilla (kahvilat, ravintolat) kaupallisilla palveluilla ole realistisia liiketoiminnallisia edellytyksiä menestyä Helsingissä, vaan yrittäjät ja yritykset siirtyvät lähemmäs talvitelakointipaikkoja.

Yleistä

Selostuksessa nykytilanteen kuvauksessa alueen virkistyskäyttö –kohdassa ei mainita pursiseuroja tai satamatoimintoja ollenkaan. Sen sijaan on katsottu tarpeelliseksi mainita, missä ovat lähimmät virkistyskäyttöön soveltuvat saaret. Mainittuihin saariin ei pääse ilman omaa venettä.

Alueen historiasta mainitaan seuraavaa: 1990-luvulla saarella ovat toimineet ... sekä pursiseurat Nyländska Jaktklubben ja Koivusaaren Pursiseura. Todellisuudessa Koivusaaren Pursiseura on toiminut saarella yhtäjaksoisesti 40 vuotta 1970-luvulta alkaen tähän päivään saakka – ja toimii yhä. Myös Vaskilahden Venekerhon talvitelakointi sijaitsee Koivusaassa, vaikka laiturit ovat Lauttasaaren puolella.

Osayleiskaava-alueen osittaisessa selostuksessa mainitaan, että Koivusaaren alueelle aiotaan kehittää monipuolisia ja eläviä satamatoimintaa ja veneilyyn liittyviä tiloja: alueen tämän hetkiset veneilyyn ja venekerhojen toimintaan liittyvät tilat ja rakennukset ovat jatkuvassa aktiivisessa käytössä.

Osayleiskaava-alueen osittaisessa selostuksessa mainitaan, että luonnonläheisyys ja ranta-alueiden saavutettavuus maisemassa voimistuu alueen rakentamisen myötä. Koivusaaren Pursiseuran alue ja Koivusaaren luonnonmukaiset rannat sekä saaren eteläkärjen luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppialue ovat nykyisinkin ulkoilijoiden vapaassa ja aktiivisessa käytössä.

Selostuksen vaikutusten arvioinnissa väitetään, että Koivusaaresta muodostuu osa seudullista virkistysreitistöä, joka jatkuu Etelä-Espoon rantoja seuraillen länteen ja liittyy toisaalta Lauttasaaren länsi- ja etelärantojen virkistysreitteihin. Koivusaari on jo nykyisellään osa tältä virkistysreitistöä ja kaavoitushanke ennemmin haittaa kuin tukee tätä virkistysreittiä.

Vaikutusten arvioinnissa väitetään myös, että nopea työmatkapyöräily Espoon ja Helsingin välillä helpottuu Länsiväylän pohjoispuolelle rakennettavan uuden pyöräreitin ansiosta. Todellisuudessa pohjoispuolen reitti ei ole merkittävästi nykyistä nopeampi ja kaavan myötä konfliktipisteiden määrä kasvaa. Eteläpuolella missä kulkee noin kolmannes pyöräliikenteestä matka Espoon ja Helsingin välillä hankaloituu huomattavasti.